

ÅRSBERETNING 2008
BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER

ÅRSBERETNING 2008

INNHOOLD

Innhold	3
Styrets beretning for 2008	5
Revisjonsberetning	9
Regnskap	11
Konsert- og besøksoversikt	19
Beretning om virksomheten	20
Framførte norske verk	25
Framførte utenlandske verk	27
Bergen Filharmoniske Orkester	31
Gjestende kunstnere	32
Styrende organer	33

STYRETS BERETNING FOR 2008

VIRKSOMHETENS ART OG TILHOLDSTED

Stiftelsen Harmonien (SH) driver Bergen Filharmoniske Orkester (BFO) som er ett av Norges to nasjonale orkestre. SH produserer i hovedsak symfonikonsserter, men også andre konserttyper, hvorav flere i samarbeid med andre institusjoner. Orkesterets hovedarena er Grieghallen i Bergen, men et økende antall konsserter er lagt utenom Bergen, hovedsakelig på Vestlandet og på turneer til utlandet. Orkesteret spiller inn CD-plater og mange av konsertene blir overført av NRK til et nasjonalt og et internasjonalt publikum.

Sentrale fakta fra 2008:

- I 2008 ga SH 90 konsserter og andre arrangementer (inkl. kammerkonsserter, konsertforedrag og diverse medvirkninger). I tillegg kommer plateopptak. 9 konsserter fant sted utenfor Grieghallen – hvorav 4 i utlandet på to turneer; 1) Østerrike, Wien Musikverein, 2) Polen, Warszawa Sala Filharmonia, Estland, Estonia Concert Hall (Tallinn) og Sverige, Stockholm Konserthus.
- Fem konsserter ble arrangert på Vestlandet utenom Bergen.
- SHs konsserter og andre arrangementer ble besøkt av i alt 80.153 personer. Konsertene i Grieghallen samlet 63.234 publikum, mens konsertene i Norge utenom Grieghallen samlet 2.924.
- Orkesteret samlet 6.170 publikummere på sine utenlandskonsserter.
- Orkesterets konsserter rettet mot barn og unge ble besøkt av 15.952.
- Orkesteret oppførte totalt 138 komposisjoner, derav 36 samtidsverker av norske og utenlandske komponister. Orkesteret utfremførte 10 verker.
- Orkesteret har i 2008 spilt inn en av Felix

Mendelssohns symfonier (nr. 2), klaverkonsserter av Prokofiev (Freddy Kempf, klaver), Vårofferet av Stravinsky, og Symfoniske danser av Rakhmaninov for platemerket BIS. For platemerket Hyperion er det spilt inn en CD med cellokonsserter av Prokofiev (Alban Gerhard, cello).

- Orkesteret ble tildelt Spellemannprisen for beste klassiske innspilling 2007 (Prokofievs Romeo og Julie).
- En cd med fiolinkonsserter av Tsjajkovskij og Glazunov ble utgitt i på BIS i 2008. Solist var Vadim Gluzman, dirigent Andrew Litton.
- Orkesteret spilte inn musikk til Varg Veum-filmen «Falne Engler».
- I alt 20 dirigenter gjestet orkesteret i løpet av året. Antallet solister var 62 derav 31 kvinner. Tre solister kom fra orkesterets egne rekker.
- Ved utløpet av 2008 talte orkesteret 97 musikere og 16 personer i stab og ledelse.
- Stiftelsen Harmonien hadde i 2008 totale driftsinntekter (inkl. offentlige tilskudd) på i alt kr 100.028.000 og et resultat etter finansposter på minus kr. 1.420.000.
- NRK overførte 18 av orkesterets konsserter hovedsakelig for radioens P2. De Unges Konsert ble arrangert for 70. gang i 2008. Konserten ble overført på radio og produsert for TV av Høgskolen på Lillehammer. Opptaket ble sendt på NRK TV.
- Sjefdirigent og kunstnerisk leder Andrew Litton fikk fornyet sitt engasjement til og med sesongen 2011.
- Den spanske dirigenten Juanjo Mena ble utnevnt til Første gjestedirigent for orkesteret fra august 2008 til juni 2011.
- Torodd Wigum fortsatte som assistentdirigent i hele 2008.
- SH er en av medstifterne i Den Nye Opera, og Wagners opera "Den flygende

hollender" ble presentert i oktober i regi av Den Nye Opera, i samarbeid med Opéra National de Bordeaux. Til sammen 7.000 mennesker overvar de fire forestillingene. Orkesteret spilte også på oppsetningen av Kaija Saariahos opera «L'amour de loin» samt på Wagners «Valkyrien», 1. akt. Begge ble fremført på Festspillene i Bergen.

- Orkesteret bidro til oppsetningen av Johan Friedrich Haas' og Jon Fosses «Melancholia» i Stavanger og Oslo.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapslovens paragraf 3 – 3 bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Til grunn for vurderingen ligger resultatregnskapet for 2008 og stiftelsens langsiktige strategiske prognoser for årene fremover. Stiftelsen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

FREMTIDIG UTVIKLING

Bergen Filharmoniske Orkester har lagt følgende strategi for sin virksomhet i perioden 2009 - 2012:

BFOs kunstneriske hovedmål for perioden er å beholde og videreutvikle sitt kunstneriske nivå. Vi skal operere i frontlinjen, og arbeide med de beste komponistene, dirigentene og solistene.

Våre profil- og publikumsmessige hovedmål er ytterligere synliggjøring og egeninntjening. BFOs konserter skal være møtestedet for alle musikkinteresserte på Vestlandet. Vi vil fortsette å bygge vårt renommé overfor publikum i inn- og utland, våre sponsorer, samarbeidspartnere og våre eiere.

Organisatoriske hovedmål er å utvikle BFO som en operativ, effektiv og moderne bedrift. Det er avgjørende at vi sikrer en stabil og forutsigbar økonomisk plattform som gir oss mulighet til en trygg og langsiktig disponering og planlegging av virksomheten.

REDEGJØRELSE FJORÅRS-REGNSKAPET

Etter styrets oppfatning har Stiftelsen Harmonien i 2008 oppfylt de resultatkrav som er satt av Det Kongelige Kultur- og Kirkedepartementet for driften.

Årsresultatet for 2008 ble minus 1.420.000 mill. kr. Egenkapitalen var ved utgangen av året på 12,6 mill. kr hvor grunnkapitalen utgjør 4,8 mill. kr. Stiftelsen Harmoniens likviditet er tilfredsstillende.

Orkesterdrift fordrer i dag stramme økonomiske prioriteringer, og kostnadsreducerende tiltak blir foretatt kontinuerlig.

Årets investeringer på kr 0,9 mill. kr. har medgått til instrumentkjøp og utstyr.

Kortsiktig gjeld på kr 16,4 mill består av leverandørgjeld, offentlige avgifter, opparbeidede feriepenge og periodiseringer. Stiftelsen har ikke anledning til oppta lån og har av den grunn ikke langsiktig gjeld.

FINANSIELL RISIKO

Stiftelsen har ikke finansiell risiko

ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

Sykefraværet i stiftelsen var på totalt 6,2 % i 2008 (6,2% i 2007). SH gir de ansatte tilbud om massasje, og ulike former for forebyggende fysisk trening til subsidiert pris, noe som har bidratt til at sykefraværet ikke er høyere. Man tilstreber også rulling i arbeidsoppgavene for å hindre slitasje. Dette gjelder særlig i orkesteret. Det har ikke forekommet eller er blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året, som har resultert i store materielle skader eller personskafer.

Arbeidsmiljøet betraktes som godt, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. For å ivareta et godt sosialt miljø arrangeres det bl.a. ulike sammenkomster for de ansatte, som sommeravslutning og julebord.

Stiftelsens arbeidsmiljøutvalg har regelmessig avholdt møter i 2008. En rekke saker er blitt behandlet av utvalget og løsninger er fremlagt de involverte parter og løst på en tilfredsstillende måte. Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

LIKESTILLING

Stiftelsen Harmonien har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling mellom kvinner og menn. Stiftelsen har i sin policy innarbeidet at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Stiftelsen Harmonien har tradisjonelt rekruttert fra miljøer hvor antall kvinner og menn er jevnt representert.

Av stiftelsens 113 ansatte er 51 kvinner. Av styrets åtte medlemmer er tre kvinner. I stiftelsens ledergruppe på seks er to kvinner. I orkesteret følges regulativlønn som er lik for kvinner og menn. Gjennomsnittlig årslønn for kvinner er kr. 413.574, mens den for menn er noe høyere med kr. 424.286. Dette skyldes at andelen kvinner i ledende stillinger er noe

lavere enn for menn. Arbeidstidsordninger i selskapet følger av de ulike stillinger og er uavhengig av kjønn. Imidlertid er andelen ansatte som jobber deltid noe høyere for kvinner, og tilsvarende er omfanget av overtid noe høyere for menn.

MILJØRAPPORTERING

Stiftelsen Harmonien forurenser ikke det ytre miljø.

ÅRSRESULTAT OG DISPONERINGER.

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Stiftelsen Harmonien:

Annen egenkapital	- kr 1.420.000
<hr/>	
Totalt disponert	- kr 1.420.000
Stiftelsens frie egenkapital pr 31.12.2008:	kr 7.844.000

Bergen, 23. februar 2009

Anne K. Bogsnes
Styreleder

Bodil Erdal

Lubna Jaffery Fjell

Audun Hasti

Åse Hedstrøm

Dagfinn Rohde

Arne Storetvedt

Svein Steen Thomassen

Sten Cranner
Adm. Direktør

Til styret i
Stiftelsen Harmonien

Revisjonsberetning for 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Harmonien for regnskapsåret 2008, som viser et underskudd på kr 1 420 000. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens og stiftelseslovens krav.

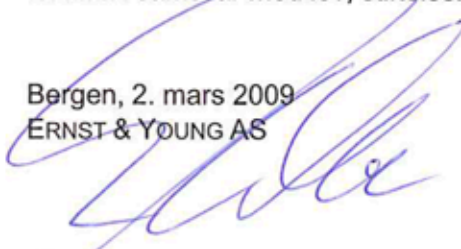
Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.
- statstilskuddet er benyttet i henhold til de forutsetninger som er trukket opp i tilsagnsbrevet

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Bergen, 2. mars 2009
ERNST & YOUNG AS

Eirik Moe
statsautorisert revisor

Ole Hamre og Irene Kinunda

RESULTATREGNSKAP 2008

(Alle tall i tusen)	Noter	2008	2007
Driftskostnader			
Tilskudd Kulturdepartementet (kap 323-70)		86 171	81 660
Tilskudd Kulturdepartementet (kap 323-78)	7	275	800
Billettinntekter		5 686	5 580
Andre inntekter	8	7 896	16 632
Sum driftsinntekter		100 028	104 672
Driftskostnader			
Lønnskostnader	5, 6	73 984	75 124
Avskrivninger	2	674	695
Andre driftskostnader	6, 8	28 479	33 260
Sum driftskostnader		103 137	109 079
Driftsresultat		-3 109	-4 407
Renteinntekter		1 742	1 455
Andre finanskostnader		53	37
OVERSKUDD (+)/ UNDERSKUDD (-)		-1 420	-2 989
DISPONERING ÅRETS RESULTAT			
Overført fra (-)/til (+) annen egenkapital		-1 420	-2 989
		-1 420	-2 989

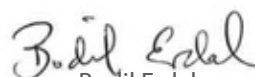
BALANSE 31.12.2008

(alle tall i 1000)	Noter	2008	2007
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	4	4 791	4 791
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	4	7 844	9 264
Sum egenkapital		12 635	14 055
Gjeld			
Avsetninger			
Pensjonsforpliktelser	5	5 579	5 579
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 437	1 400
Skyldige offentlige avgifter		4 182	5 555
Annen kortsiktig gjeld		10 798	12 068
Sum kortsiktig gjeld		16 417	19 023
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		34 631	38 903

Bergen, 23. februar 2009

Sten Cranner
Adm. Direktør

Anne K. Bogsnes
Styreleder

Bodil Erdal

Svein Steen Thomassen

Lubna Jaffery Fjell

Åse Hedstrøm

Audun Hasti

Dagfinn Rohde

Arne Storetvedt

BALANSE 2008

(Alle tall i tusen)	Noter	2008	2007
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Instrumenter, noter, inventar , m.m.	2	9 744	9 500
Fordringer			
Kontolån til staten	9	2 500	2 500
Pensjonsmidler	5	3 199	8 696
Sum anleggsmidler		15 443	20 696
Omløpsmidler			
Fordringer			
Andre fordringer		1 844	2 197
Sum fordringer		1 844	2 197
Bankinnskudd, likvider			
Bankinnskudd, kontanter	3	17 344	16 010
Sum omløpsmidler		19 188	18 207
SUM EIENDELER		34 631	38 903

KONTANTSTRØMANALYSE 2008

(Alle tall i hele tusen)	2008	2007
Likvider tilført/brukt på driften		
Årets resultat	(1 420)	(2 989)
Gevinst/tap ved salg av instrumenter		(42)
Ordinære avskrivninger	674	695
Økning avsetning pensjonsforpliktelser	(246)	994
Endring i pensjonsmidler	5 497	(1 493)
Endring i kunder, leverandører	37	(3 456)
Endring i varebeholdning	0	0
Endring i andre kortsiktige fordringer / gjeld	(2 290)	5 439
Netto likviditetsendring fra årets drift	(A) 2 252	(852)
Likvider tilført/brukt på instrumenter o.l.		
Investering i instrumenter o.l.	(918)	(1 632)
Salg av anleggsmidler	0	98
Netto likviditetsendring fra investeringer	(B) (918)	(1 534)
Likvider tilført/brukt på finansiering		
Økning/opptak av langsiktig gjeld	0	0
Netto likviditetsendring fra finansiering	(C) 0	0
Netto endring i likvider gjennom året	(A+B+C) 1 334	(2 386)
Likviditetsbeholdning 1.1.	16 010	18 396
Likviditetsbeholdning 31.12.	17 344	16 010
Kontroll	0	

STIFTELSEN HARMONIEN

Noter til regnskapet 2008

NOTE 1: Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Klassifisering og vurdering av balanseposter
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen et år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Kortsiktig fordringer er nedskrevet med avsetning til forventet tap.

Varige driftsmidler

Anleggsmidlene er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom det inntreffer et vesentlig verdifall som ikke forventes å være av forbigående art. Varige driftsmidler avskrives over forventet levetid. Direkte vedlikehold kostnadsføres under driftskostnader, mens påkostninger og forbedringer tillegges driftsmiddelet og avskrives i takt med dette.

Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelse beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelse fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10% av det største av brutto pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Likviditetsbeholdning omfatter kontanter og bankinnskudd.

Billettinntekter inntektsføres når konserten gjennomføres. Abonnementsinntekter periodiseres og inntektsføres jevnt i forhold til de forestillinger det gjelder. Sponsorinntekter inntektsføres ihht. gjennomføringen av det aktuelle prosjekt som støttes.

NOTE 2: Instrumenter, noter, inventar og utstyr

(Alle tall i hele 1.000)

	Kantine	Øvingsrom	Inventar/utstyr	Instru- menter	Noter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 050	1 699	2 382	11 330	363	16 824
Tilgang			252	669		921
Avgang						0
Anskaffelseskost 31.12.	1 050	1 699	2 634	11 999	363	16 824
Akk. avskrivninger 01.01.	933	1 434	1 615	3 088	258	7 328
Årets avskrivninger	17	54	344	240	18	673
Avgang avskrivning						0
Akk. avskrivninger 31.12.	950	1 488	1 959	3 328	276	8 001
Bokført verdi 31.12.	100	211	675	8 671	87	9 744
Avskrivningstid	5-15 år	10-20 år	3-10 år	5 - 20 år	20 år	

NOTE 3: Bankinnskudd, likvider

(Alle tall i hele 1.000)

	2008	2007
Bankkonti med bunden anvendelse		
Skattetrekk	2 708	2 975
Depositum	119	35
C Moll symfoni	177	169
Sum bankkonti med bunden anvendelse	3 004	3 179
Bankkonti med fri anvendelse	14 340	12 831
Sum bankinnskudd, kontanter	17 344	16 010

NOTE 4 : Egenkapital

(Alle tall i hele 1.000)

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
IB Egenkapital pr 1.1.	4 791	9 264	14 055
Årets resultat		-1 420	-1 420
UB Egenkapital pr 31.12.	4 791	7 844	12 635

NOTE 5: Lønn og pensjonskostnader

(Alle tall i hele 1.000)

	2008	2007
Lønn og honorarer	59 534	59 984
Arbeidsgiveravgift	7 292	6 643
Pensjonskostnader	7 158	8 497
Sum lønnskostnader	73 984	75 124

Ordningen tilfredsstiller krav til obligatorisk tjenestepensjon

PENSJONER

Stiftelsen har AFP samt kollektiv pensjonsforsikring for sine ansatte i Vital Forsikring ASA AFP forpliktelse (62-65 år), førtidspensjonsavtale for adm. dir. samt påløpt pensjonsforpliktelse for kollektiv ordning er tatt inn i stiftelsens balanse under avsetninger.

Pensjonsordningen omfatter i alt 114 personer. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår,

lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Pensjonskostnad i regnskapet består av betalt premie for kollektiv forsikring samt endring av pensjonsforpliktelse. De nye forutsetningene i NRS6 er implementert.

Årets pensjonskostnad:	2008
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 350
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	4 467
Omkostninger	130
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-3 735
Armortisering av estimatavvik	970
Medlemmenes innskudd	-900
Arbeidsgiveravgift	876
ÅRETS PENSJONSKOSTNAD	7 158

Finansiell status pr. 31.12:	2008	2007
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12.	95 117	82 335
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12.	77 541	65 070
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-17 834	-19 940
Arbeidsgiveravgift	2 637	-197
Netto pensjonsforpliktelse	2379	-2872
Overfinansiert ordninger ført som langsiktig fordring	3 199	8 696
Underfinansiert ordninger ført som langsiktig gjeld	5 578	5 824
Netto pensjonsforpliktelse	2 379	-2 872

Økonomiske forutsetninger:	31-12-08	31-12-07	01-01-07
Diskonteringsrente	5,80 %	5,50 %	4,8 %
Forventet lønnsregulering	4,00 %	4,50 %	4,5 %
Forventet G-regulering	3,75 %	4,25 %	4,3 %
Forventet regulering av løpene pensjon	3,75 %	4,25 %	4,3 %
Forventet avkastning på fondsmidler	5,80 %	5,75 %	5,75 %
Forventet årlig avgang før/etter 40 år	2% / 0%	2% / 0%	2% / 0%

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

NOTE 6: Antall ansatte og lønn til ledende personer

Stiftelsen hadde gjennomsnittlig 111 årsverk i 2008.

Lønn til adm.direktør er utbetalt med kr 775.279,-. Andre lønnsrelaterte ytelser utgjorde i 2008 kr 235.436,-.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for administrerende direktør, styremedlemmer eller deres nærstående. Samlet lån til de ansatte er kr 87.847,-.

Styrehonorar er vedtatt utbetalt med kr. 150.000

Revisjonshonorar i 2008 var kr. 95.186 inkl. mva. Honorar til revisor for andre tjenester utgjorde for 2008 kr. 33.595,-.

NOTE 7: TURNEER

Mottatt tilskudd fra Bergen Kommune på kr 200.000.

Tilskudd til utvekslingskonsertene med Stavanger Symfoniorkester på kr 275.010.

NOTE 8: ANDRE INNTEKTER/ KOSTNADER

Andre inntekter i 2008 er betydelig lavere enn i 2007 som var et unikt og kostbart turnear for orkesteret.

Ekstraordinære midler ble hentet inn for å gjennomføre 2 store turneer:

- 1) En treukers turne i USA samt
- 2) en turne til Amsterdam, Birmingham og London (PROMS).

Året 2007 var ekstraordinært noe som også gjenspeiles i kostnadene.

NOTE 9: FORDRING

Stiftelsen mottok i 2001 et tilskudd fra Kultur og Kirkedepartementet i forbindelse med innføring av pensjoner i stiftelsen sin balanse.

Tilskuddet står som et avdragsfritt kontolån til staten som forrentes med 5 % årlig. Midlene er bundne.

KONSERT OG BESØKSOVERSIKT

1. Publikumstall 2006 - 2008

	2008	# kons	Snitt	2007	# kons	Snitt	2006	# kons	Snitt
BERGEN									
Ordinære abon.kons. torsdag	26665	25	1067	28349	26	1090	26 582	25	1063
Ordinære abon.kons. Fredag (ons)	7406	9	823	8114	9	902	7608	8	951
Ekstrakonsserter, Festspillene	16510	12	1376	18260	12	1522	13652	14	975
Familiekonsserter	5155	6	860	4220	3	1406	0	0	
Skole og barnehage	5307	6	885	6025	6	1004	6956	6	1160
Velvillig medvirkning	6268	8	784	6293	5	1259	5576	10	558
							2500	1	
NORGE									
Turné / konsserter utenom Bg.	2924	7	418	1350	4	338	2545	6	424
Vestlandsserien S & Fj.	833	2	417	1323	4	331	1217	4	304
Skolekonsserter Hord./ S&Fj	0	0		2400	2	1200	863	2	432
UTLANDET									
Turné	6170	4		26020	15	1735	7030	5	1406
KAMMERKONSERTER/ KOR	2915	11		3220	23	140	4070	25	
TOTALT	80153	90		105574	109		78 599	106	
Symfonikonsserter Norge	71068			76334			64 999		
Symfonikonsserter No og utl.	77238			102354			72 029		
I tillegg kommer:									
Konsertforedrag/ film GH				2350	6		3020	10	
Lyttekursdeltakere				133	4		120	3	
Masterclasses				30	1		20	2	
Førpremiere				700	1				
Sum med alt				108787	121		81 759	121	
Sum tillegg				3213					

BERETNING OM VIRKSOMHETEN

2. Publikumsbesøk

80.153 publikummere er et godt besøkstall. Nedgangen fra rekordåret 2007 kan i hovedsak forklares med en stor reduksjon i antall publikum på konserter i utlandet.

3. Spesielle programmer.

Nye publikumsgrupper

Bergen Filharmoniske Orkester satser på barn og unge. I 2008 ble det ansatt en egen produsent med hovedansvar for å utvikle og styrke satsingen. Ordningen med familiekonserter (fire per sesong) ble videreført, mens prosjektet «Bli inspirert! – et møte med 100 musikere» ble igangsatt. Målsetningen med prosjektet er at skolebarn skal bli bedre kjent med musikken orkesteret presenterer. «Bli inspirert!» har to hovedelementer; 1) forarbeid på skolene – elevene som skal være publikum får besøk av en pedagog i klassen som orienterer om det musikalske materialet og orkesteret, 2) klassen kommer på en orkesterprøve i Grieghallen hvor de får høre verket de har forberedt seg på. I 2008 ble det invitert til to slike orkesterprøver hvor elevene fikk høre henholdsvis Igor Stravinskys «Petrusjka» og Glenn Erik Hauglands «...og holt læt seld sjels gal», et bestillingsverk i forbindelse med Hauge-Tveitt jubileet i 2008. Orkesteret har inngått et samarbeid med Grieg Music Education om videre utvikling av skoleprosjekt på skolenes egen internett-plattform, It's Learning. Informasjon og lytteoppgaver blir gjennom dette samarbeidet distribuert via web til hver enkelt elev.

Den tradisjonelle fremføringen av Tsjajkovskijs juleballett Nøtteknekkeren ble i 2008 gjennomført av orkesteret Ung Symfoni med forsterkninger fra BFO.

Samarbeidet med paraplyorganisasjonen Utdanning i Bergen ble videreført i 2008 med en egen konsert i Grieghallen. På programmet sto Igor Stravinskys «Vårofferet». Sjefdirigent Andrew Litton introduserte og forklarte sammenhengen i verket både muntlig og med orkestrale utdrag.

Mangfoldsåret 2008

Mangfoldsåret ble lansert av regjeringen i 2006 i Stortingsmelding 17. Bakgrunnen var et ønske om et mer demokratisk kulturliv i Norge, et kulturliv som tar inn over seg den nye samtiden og gjenspeiler det kulturelle mangfoldet som finnes i landet.

For orkesteret var det viktig å utfordre både seg selv og publikum gjennom å tilby et nytt innhold på de mest faste og tradisjonsrike konsertene, nemlig torsdagskonsertene. Vårt kjernepublikum har på denne måten fått oppleve det kjente i kombinasjon med det nye. Det var et stort spenn i mangfoldet publikum fikk tilbud om; etnisk, sosialt, aldersmessig og genremessig.

Hele satsningen ble oppsummert på en egen Mangfoldsfinale før jul. Perkusjonisten og komponisten Ole Hamre ble engasjert som prosjektleder for satsingen. Mangfoldsinnslag ble presentert på 11 konserter gjennom sesongen. Av innslagene kan nevnes brudemarsjer fra Norge og Kurdistan arrangert for orkester av Håkon Berge og framført av Fargespill (barn og unge fra 19 nasjoner), Brann bataljonen – et møte mellom stadion og konsertsalen, komponert av Knut Vaage og Kato Ådland, Folkofonen (Ole Hamre) samt en egen Mangfoldsfinale for hele familien.

4. Turnekonserter i Norge. Vestlandet.

Orkesteret spilte fem konserter på Vestlandet i løpet av 2008:

- Stavanger (Stavanger konserthus) 12. september. Andrew Litton, dirigent, Stephen Hough, klaver. Konserten inngikk i utvekslingsserien mellom de norske symfoni-orkestrene.
- Førde (Førdehuset) 11. januar.
- Sogndal (Kulturhuset) 12. januar.
- Haugesund (Festiviteten) 8. februar.
- Norheimsund (Hardingtonar)

5. Utenlandsturneer

Orkesteret gjennomførte to utenlandsturneer i 2008:

Østerrike, Wien Musikverein. Mars 2008. Andrew Litton, dirigent, Johannes Moser, cello. Program: Arne Nordheim: Canzone per orchestra, Antonin Dvorak: Konsert for cello og orkester, h-moll, op. 104, Sergej Rakhmaninov: Symfoniske danser, op. 45.

Polen, Estland og Sverige i perioden 12. – 17. oktober. Spillestedene var Warszawa (Sala Filharmonia), Tallinn (Estonia Concert Hall) og Stockholm (Stockholm Konserthus). Andrew Litton, dirigent, Nikolaj Znaider, fiolin. Program: Bent Sørensen: Exit Music, Johannes Brahms: Fiolinkonsert i D-dur, op. 77, Igor Stravinsky: Petrusjka 1911, Edvard Grieg: Peer Gynt suite nr. 1, Felix Mendelssohn: Fiolinkonsert.

6. Plateinnspillinger. Radiooverføringer.

Orkesteret har i 2008 spilt inn og/eller gitt ut:

Felix Mendelssohn: Symfoni nr. 2 «Lobgesang», op. 52, Andrew Litton, dirigent, Judith Howarth, sopran, Jennifer Larmore, mezzosopran, Christoph Pregardien, tenor, Bergen Filharmoniske Kor, KorVest, Det danske nasjonale vokalensemble/DR. Plateselskapet BIS.

Sergej Prokofiev: Klaverkonserter nr. 2 og 3, Andrew Litton, dirigent, Freddy Kempf, klaver. Plateselskapet BIS.

Igor Stravinsky: Vårofferet, Andrew Litton, dirigent. Plateselskapet BIS.

Sergej Rakhmaninov: Symfoniske danser, op. 45. Andrew Litton, dirigent. Plateselskapet BIS.

Sergej Prokofiev: Sinfonia Concertante, op. Cellokonsert, Andrew Litton, dirigent, Alban Gerhard, cello. Plateselskapet Hyperion.

Orkesteret ble tildelt Spellemannprisen for beste klassiske innspilling 2007: Sergej Prokofievs Romeo og Julie – de tre suitene. Andrew Litton, dirigent. BIS-SACD-1301

Peter Tsjaikovskij: Fiolinkonsert i D-dur, op. 35 og Souvenir d'un lieu cher, op. 42,

Alexander Glazunov: Fiolinkonsert i a-moll, op. 82. Utgitt i på BIS i 2008. Andrew Litton, dirigent, Vadim Gluzman, fiolin. BIS-SACD-1432.

Orkesteret spilte inn musikk til Varg Veum-filmen «Falne Engler». Torodd Wigum, dirigent

NRK overførte 18 av orkesterets konserter hovedsakelig for radioens P2. De Unges Konsert ble arrangert for 70. gang i 2008. Konserten ble overført på radio og produsert for TV av Høgskolen på Lillehammer. Opptaket ble sendt på NRK TV.

Utgivelsen med fiolinkonserter av Tsjaikovskij og Glazunov ble kåret til månedens plate av det prestisjetunge britiske magasinet Classic FM, som skriver: «Disc of the Month. Vadim Gluzman assembles a musical dream team to record the violin concertos by Tchaikovsky and Glazunov. Conductor Andrew Litton's transformation of Norway's Bergen Philharmonic into one of Europe's most lithe and sensitive orchestras has rendered it among the finest accompaniment-providers available; a luxurious partner for any soloist». Innspillingen høstet i tillegg en rekke flotte kritikker i norsk og internasjonal presse.

7. Oppførte verk. Uroppføringer

Orkesteret oppførte i 2008 138 verk, hvorav 36 samtidsverker av norske og utenlandske komponister.

Orkesteret urfremførte følgende verk:

Glenn Erik Haugland:
...og holt læt seld sjels gal
Lalo Schifrin: Tangos Concertantes
Leif Segerstam: Symfoni nr. 162
Knut Vaage: Brann Bataljonen
Håkon Berge: Folkofoni
Håkon Berge: Koromba

8 Ansatte i orkester og administrasjon

Orkesteret

Pr. 31/12 2008 besto orkesteret av 97 faste musikere. Det ble benyttet 553 ukevikarer og ukeforsterkninger i 2008

Ansettelse i orkesteret:

Katrine Buvarp, alt. konsertmester

John Byung-Jin Kang, 1. fiolin
Hayato Naka, 2. fiolin
Kristin Jæger, nestgruppeleder bratsj
Ingrid Stensland, cello
Gard Garshol, alt. solo slagverk

Avganger fra orkesteret:

Elzbieta Stordal, 1. fiolin
Olav Stordal, 1. fiolin
Siv Grønlie, 2. fiolin
Mette Nome Bye, bratsj
Marianne Herresthal, cello
Cecilie Løken, solo fløyte
Arnt Johannesen, horn

Administrasjonen

Permisjoner:
Therese Eikevåg
Eirin Fure
Vikarer:
Linda Larsen
Kjartan Bakke fra 1. oktober.

Ole Tobias Lindeberg tiltrådte stilling som produsent 1. april. Administrasjonen besto av 16 ansatte

9 Bergen Filharmoniske Kor

27. og 28. mars 2008: Joseph Haydn – Symfoni nr. 100 "Messe i krigstid". Andre kor: Collegiūm Mūsicūm. I BTs anmeldelse heter det bl.a.: "…vel 100 sangere skapte et kvantitativt og velfungerende kor som løste musikkens krav langt på vei. Soprangruppen hadde en fin friskhet i det øverste registeret, mens de øvrige stemmegrupperne fulgte fint opp med gode detaljer". Dirigent: Rafael Frübeck de Burgos

23. og 24. april 2008: Felix Mendelssohn – Symfoni nr. 2 - Lobgesang. Andre kor: KorVest og DR VokalEnsemblet. Dirigent: Andrew Litton.

3. og 4. juni 2008 (Festspillene): Arnold Schönberg – Gurrelieder. Andre kor: Collegiūm Mūsicūm, Det Estiske Nasjonale Mannskor og Bergen Operakor. I tillegg var det med enkeltsangere fra DRVokalEnsemblet som hadde vært med på Mendelssohns Lobgesang. BA sin anmeldelse: "Det mektige koret fikk vi først oppleve helt mot slutten, og sammen med orkesteret fylte de Grieghallen

med et overveldende hav av velklang".
Dirigent: Andrew Litton.

26. og 27. november 2008: Giuseppe Verdi – Messa da Requiem. Andre kor: Griegakademiets kor. I BAs anmeldelse het det blandt annet: "Det mektige koret var noe av det som imponerte mest denne kvelden, hvor de behersket hele spekteret fra pianissimo opp til et rungende fortissimo. Her hadde kormester Håkon Matti Skrede gjort en innsats det står respekt av". Fra BTs anmeldelse sakter vi: «…i en av de aller mest sårbare åpninger (Requiem Aeternam) jeg har hørt. Tårene presset seg frem fra første tone. Et sensasjonelt kor, et våkent orkester og solister som kunne sin Verdi sendte varmebølger ut i salen som lyttet intenst og medrevet. …Det er bare å gratulere radarparet Håkon Matti Skrede og Andrew Litton med nok en glimrende mammut-fremførelse.» Dirigent: Andrew Litton som hadde med seg kormester David R. Davidson fra Dallas Symphony Chorus.

I tillegg til konsertene nevnt ovenfor deltok korets damestemmer i framføringen av Debussys – Nocturnes, Sirenenes sang 10. april 2008 og ca. 1/3-del av koret deltok i Den Nye Opera sin oppsetning av Wagners Den Flyvende Hollender 1., 3., 5. og 7. nov. 2008. Bergen Filharmoniske Kor hadde ved utgangen av 2008 ca. 100 medlemmer. De 76 aktive i koret fordelte seg på 26 sopraner, 23 alter, 12 tenorer og 15 basser. Ca. 20 sangere hadde permisjon.

Styret i 2008:

Leder: Øyunn Viken
Nestleder: Sissel Hagen
Kasserer: Endre Bjørndal
Noteforvalter: Tomas Block
Sekretær: Nils Egil Grude
Styremedlem: Trude Sletteland
Varamedlem: Kathe Lian

10 Kammerkonserter

Det ble i 2008 arrangert 11 kammerkonserter med et samlet publikumstall på 2915.

Bergen Unge Kammerorkester (BUKO)
Stiftelsen Harmonien (SH) samarbeider med, og støtter økonomisk, Bergen Unge Kammerorkester. Samarbeidet består i at BUKO, som ledes

av fiolinist Tone M. Birkeland i SH, fremfører tre årlige konserter for SH i distriktet rundt Bergen og benytter deler av de økonomiske midlene vi yter til instruksjon og videreutvikling av de unge musikerne. Vi ser på BUKO som rekrutteringsbase til BFO i fremtiden. BUKO har gitt fire distriktskonserter i samarbeid med SH i 2008. I tillegg medvirket orkesteret på en av SHs familiekonserter i Grieghallen. Konsertene ellers ble arrangert på Kongshaug Musikkgymnas, i Sælen kirke (2) og i Åsane kirke. I Sælen kirke var konsertmester Melina Mandozzi solist med BUKO. I 2008 hadde BUKO et publikum på ca. 2000.

11 Legater og fond

Stiftelsen Harmonien har mottatt kr. kr. 1.334.000 fra fond og legater

12 Stiftelsen Harmoniens høye beskytter

H. M. Kong Harald V er Stiftelsen Harmoniens høye beskytter.

13 Nasjonale og internasjonale samarbeidsorganisasjoner

Stiftelsen Harmonien er medlem i Norsk Teater- og Orkesterforening (NTO) og av Spekter som er arbeidsgiverforening for offentlig tilknyttede selskaper. Stiftelsen er medlem av samarbeidsorganisasjonen for den årlige nordiske orkesterkonferanse.

14 Sponsorer og samarbeidspartnere

Stiftelsen Harmonien hadde i 2008 følgende sponsorer og samarbeidspartnere; DnB NOR, Grieg Foundation, Bjarne og Yvonne Rieber, Kavlifondet, Sparebanken Vest, Bergens Tidende, SAS, Radisson SAS Hotel Norge. Takket være støtte fra disse har det vært mulig å utvide turnevirksomheten både innen- og utenlands, være særdeles aktiv på platemarkedet samt arrangere påkostede konsertprosjekter.

FREMFØRTE NORSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
ANVIK	Varg Veum, filmmusikk	
ASHEIM	Concerto elements	
BERGE	Folkofoni	20/1, 28/2
BERGE	Koromba	20/12
DRAGE	Dovro gosh	20/12
GRIEG	Holberg-suite, op. 40: 1. Sats	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
GRIEG	Norsk dans nr. 2	12/6
GRIEG	Våren	
GRIEG	Peer Gynt suite nr. 1	10/10
GRÜNER-HEGGE	Elegisk melodi	10/1
HALVORSEN	Bergensiana	12/6
HALVORSEN	Bojarenes inntogsmarsj	3/1, 4/1
HALVORSEN	Symfoni nr. 1	14/8
HANSEN	Valdresmarsj	30/4
HAUGLAND	...og holt læt seld sjels gal	24/10
HELLSTENIUS	Like objects in a dark room	28/2
HVOSLEF	Concertino for orkester	30/4
JOHANSEN	Tors hammer	1/3
MØLLERUP	Aloah 'Oe	20/12
NORDHEIM	Canzona for orkester	5/3, 6/3, 11/3
SIVERTSEN	Sommerfuggel	20/12
SÆVERUD	Kjempeviseslått	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
SÆVERUD	Sinfonia dolorosa	25/9
SVENDSEN	Romance for fiolin og orkester	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
TVEITT	Fiolinkonsert	20/6
TVEITT	Hundrad Hardingtonar: Velkomne med æra	3/1, 4/1, 11/1, 12/1, 12/6, 20/6
TVEITT	Hundrad Hardingtonar: Haringøl	3/1, 4/1, 11/1, 12/1

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
TVEITT	Hundrad Hardingtonar: Storskrytarstev	3/1, 4/1, 11/1, 12/1, 22/11
TVEITT	Jeppe, ouverture til 2. akt	
TVEITT	Symfoni nr. 1	20/6
TVEITT	Langeleiklåt	22/11
TVEITT	Moltor og myrabær	22/11
TVEITT	Med sterkt øl te fjells	22/11
TVEITT	Flyteljod	22/11
TVEITT	Hastverksbrudlaup	22/11
TVEITT	Med ulver og rein	22/11
TVEITT	Hundrad Hardingtonar, suite nr. 4	24/10
VAAGE	Brann-bataljonen	17/4, 18/4, 12/6
VAAGE	Det historiske øyeblikket da vi skal fremføre det symfoniske verket Brann Bataljonen	17/4, 18/4
WINGE	Jeg synger for min lille venn (Arr. Håkon Berge)	20/12

FREMFØRTE UTENLANDSKE VERK

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFØRINGSDATO
Adams	Doctor Atomic Symphony	4/12
Bach	Contrapunctus XIX fra "Die Kunst der Fuge" (Berio)	17/1
Bach	Suite nr. 2, h-moll: Badinerie	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
Barber	Adagio for strykere	
Bartok	Konsert for bratsj og orkester, op. posthm.	4/12
Beethoven	Symfoni nr. 1	3/4
Beethoven	Symfoni nr. 3	7/2, 8/2
Berio	Ritirata notturna di Madrid	17/1
Berio	Sinfonia	17/1
Bernstein	Halil, nocturne for fløyte og orkester	14/2, 15/2
Bernstein	Symfoniske danser fra West Side Story, utdrag	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
Bizet	Carmen: Michaelas arie: "Je dis que rien ne m'épouvante"	30/4
Bizet	Les Toreadors, fra Carmen-suite nr. 1	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
Brahms	Fiolinkonsert	9/10
Brahms	Symfoni nr. 3	20/11, 21/11
Chaplin	Limelight	12/6
Danielpour	Celestial Night	14/2, 15/2
Debussy	Nocturnes	10/4
Dutilleux	Tout un monde lointain, cellokonsert	11/12, 12/12
Dvorak	Konsert for cello og orkester, h-moll	5/3, 6/3, 11/3
Ginastera	Estancia: Fire danser, op. 8a: Final Dance	30/4, 12/6
Gounod	Margaretas juvelarie, fra Faust	
Haydn	Missa in Tempore Belli, C-dur, H XXII:9 (Paukenmesse)	27/3, 28/3
Haydn	Symfoni nr. 100, G-dur	27/3, 28/3
Haydn	Trompetkonsert Ess-Dur, 2. og 3. Sats	12/6
Hillborg	Fiolinkonsert	28/2
Iturralde	Pequena Czarda	12/6

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFORINGSDATO
Lindberg	Seht die Sonne	28/2
Lumbye	Champagnegaloppen	12/6
Mahler	Symfoni nr. 2: Scherzo (3. sats)	17/1
Mahler	Symfoni nr. 5	24/1, 25/1
Massenet	Thais: Meditation for fiolin og orkester	3/1, 4/1
Mendelssohn	Lobgesang, op. 52	23/4, 24/4
Mendelssohn	Hebridene	4/12
Mendelssohn	Fiolinkonsert	10/10
Messiaen	Turangalila-symphonie	31/1
Mozart	Divertimento für Mozart, nr. 2: Variazioni für 2 Bassetthörner und Streicher (Berio)	17/1
Mozart	Fløytekonsert nr. 2	14/2, 15/2
Mozart	Hornkonsert nr. 4, Ess-dur, K. 495: 1. Sats	30/4
Mozart	Klaverkonsert nr. 23	3/4
Mozart	Sinfonia Concertante for fiolin, bratsj og orkester: 1. Sats	30/4
Mozart	Sinfonia Concertante for fiolin, bratsj og orkester	19/12
Mozart	Symfoni nr. 40, g-moll, KV 550 (versjon uten klarinetter)	19/12
Mozart	Fiolinkonsert nr. 4	20/11
Mozart	Fiolinkonsert nr. 5	21/11
Mozart	Ouverture til Figaros bryllup	20/11, 21/11
Mozart	Rondo alla Turca	22/11
Mussorgskij	Bilder fra en utstilling (Ravel)	17/4, 18/4, 19/4
Nielsen	Aladdinsuite: Orientalisk Festmarsch (1. sats)	20/12
Pachelbel	Canon i D-dur	19/12
Paganini	Karneval i Venezia	12/6

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFORINGSDATO
Peterson-Berger	Sommarsång	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
Piazzolla	Libertango (arr. Westby)	12/6
Prokofiev	Sinfonia Concertante	10/1
Prokofiev	Klaverkonsert nr. 2	14/8
Puccini	La Bohème: Mimis arie: "Donde lieta usci.. Addio, senza rancor!" (3.akt)	30/4
Rachmaninov	Klaverkonsert nr. 2: 1. Sats	30/4
Rachmaninov	Symfoniske danser	5/3, 6/3, 11/3
Rachmaninov	De dødes øy	18/9, 19/9
Rautavaara	Cantus Arcticus	13/11
Ravel	Daphnis et Chloé, suite nr. 2	10/4
Ravel	Ma mère l'oye, suite	11/12, 12/12
Respighi	Roms Pinjer	14/2, 15/2
Rimskij-Korsakov	Sheherazade	25/9
Saariaho	L'amour de loin	21/5, 22/5
Saint-Saëns	Symfoni nr. 3	18/9, 19/9
Schifrin	Tangos Concertantes	17/4, 18/4
Schönberg	Gurre-lieder	3/6, 4/6
Schönberg	Les Misérables: "I Dreamed a Dream"	12/6
Schumann	Klaverkonsert, a-moll, op. 54: 1. Sats	30/4
Segerstam	Symfoni nr. 181 ("Names itself when played...")	28/2
Sibelius	Symfoni nr. 1: 3. Sats	12/6
Sibelius	Symfoni nr. 1	11/9, 12/9
Strauss	Capriccio: Sekstett	3/4
Strauss	Metamorphosen	7/2, 8/2
Strauss	Rosenkavaleren, suite	17/4, 18/4
Strauss	Also sprach Zarathustra	11/12, 12/12
Stravinsky	Vårofferet	26/8

KOMPONIST	VERKNAVN	FREMFORINGSDATO
Stravinsky	Petrusjka	9/10, 10/10
Sørensen	Exit Music	9/10,
Tavener	In Alium	22/11
Tavener	Fra 'The Protecting Veil'	22/11
Tsjaikovskij	Symfoni nr. 1	10/1
Tsjaikovskij	Fiolinkonsert	18/9, 19/9
Tsjaikovskij	Klaverkonsert nr. 1	11/9, 12/9
Tsjaikovskij	Nøtteknekkeren	17/12, 18/12, 19/12
Tsjaikovskij	Symfoni nr. 4, finale	3/1, 4/1, 11/1, 12/1
Traditional	Bruremarsj fra Fargespill	20/12
Traditional	Deilig er jorden	20/12
Turina	Danzas Fantasticas, op.2 2	10/4
Verdi	Requiem	26/11, 27/11
Villa-Lobos	Bachianas Brasileiras nr. 7	25/9
Villa-Lobos	Bachianas Brasileiras nr. 3	10/4
Wagner	Lohengrin: Forspill til 3. Akt	
Wagner	Den flyvende hollender, ouverture	11/9, 12/9
Wagner	Valkyrien: Akt 1	24/5, 26/5
Wagner	Wesendonck-lieder	24/1, 25/1
Wagner	Den flyvende hollender	1/11, 3/11, 5/11, 7/11

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER 2008

1. Fiolin

Konsertmestre I

Espen Lilleslåtten (perm høst 08)
Melina Mandozzi

Alternerende Konsertmester

Katrine Buvarp Yttrehus (til 30.06.08)
Åsta Jørgensen konst. Fra august 2008

Konsertmester III

Åsta Jørgensen
(alt. konsertmester høst 2008)
Tove Bekken
Harald Blø
Dag Eriksen
Gunvor Holtlien
Ellisiv Sollesnes
Geir A. Stangenes
Elzbieta Stordal (til 30.06.08)
Olav Stordal (til 01.09.08)
Elisabeth Svanes
Julia Dibley
Hilary Foster (perm)
Frode Sævik
John Byung-jin Kang (fra august 2008)
Angie Harley (perm)
Nora Farkas (vikar)
Ingrid Marie Willassen (vikar)

2. Fiolin

Jutta Morgenstern (3)
Judith Starr (4) (engasjert fra 25/3 2008)
Liv Elise Nordskog
Doreen Berning
Tone M. Birkeland
Tom Bratlie
Dagfinn Rohde
Hayato Naka (fra 01.08.08)
Anne Helga Martinsen
Teresa Tamborska
Åse Solheim
Annette Myking (perm)
Chiori Suzuki (vikar)
Carl Anders Sponberg (vikar)
Olivér Szüts (vikar høst 2008)

Bratsj

Ilze Klava (3)
Mikhail Iakovlev (4)
Kristin Jæger
Hans Gunnar Hagen

Torunn Holtlien
Mette Nome Bye (til 30.06.08)
Thomas Müller-Grud
Christine Schneider
Helga Steen
Michiel Westhof
Kim Hellgren
Oliviero Hassan (eng. fra 01.08.08)
Berend Mulder (vikar)

Cello

Sebastian Dörfler (1)
Agnese Rugevica (2)
Walter Heim
Jörg Berning
Bodil Erdal
Siri Hilmen
Tjark Nieuweling
Karen Tvedegaard
Marianne Herresthal (perm vår)
Ingrid Stensland (vikar, -fast stilling fra
01.05.2008)
Ben Nation (vikar)

Bass

Jan Arne Johansson (3)
Torbjørn Eide (4)
Peter Palotai
Steinar Børmer
Adam Kieszek
Gregory Staas
Bjørn Terje Jensen (perm)
Greg Koeller (vikar)
Nicholai Bobas (vikar fra 25/2- 08)

Fløyte

Cecilie Løken (3) (til 30.06.2008)
Ingela Øien (4) (konst. (3) høst 2008)
Lene Lindquist (perm vår 2008)
Julia Crowell (vikar)
Trond Magne Brekka (perm høst 2008)

Piccolofløyte

Trond Magne Brekka (perm høst 08)
Julia Crowell (vikar)
Lene Lindquist

Obo

Steinar Hannevold (3)
Jonna Jämsä (4)
Sveinung Birkeland
Hege Sellevåg (perm høst 08)

Engelsk horn

Hege Sellevåg (perm høst 08)

Klarinett

Olli Leppäniemi (3) (perm høst 08)
Junko Otani (3) (vikar høst 08)
Håkon Nilsen (4)
Tone Hagerup
Diego Lucchesi

Bassklarinet

Diego Lucchesi

Fagott

Per Hannevold (3)
James Lassen (4)
Oddmund Økland
Svein Magne Olsen
Corinne Camillo (vikar høst 08)

Kontrafagott

Svein Magne Olsen
Oddmund Økland

Horn

Ilene Chanon (3)
Ragnhild Lothe (4)
Nina Severinsen
Fred Johannesen
Alexander Aluf
Vikar

Trompet

Gary Peterson (3)
Martin Winter (4)
Allan Withington
Jon Behncke

Trombone

Torgrim Grong (3) (vikar høst 2008)
Jon Arild Suther (4)
Øyvind Hage

Basstrombone

Kjell Erik Husom

Tuba

Knut Riser (3)

Pauker

Tom Vissgren (3) (perm høst 08)
Håkon Kartveit (3) (vikar høst 08)
Tom Hunter (4) (vikar)

Slagverk

Peter Kates (3)
Gard Garshol (4) (fra 01.08.08)
Ingar Ben. Nordby
Tom Hunter

HARPE

Stephane Astier (3) (perm)
Johannes Wik (3) (vikar høst 08)

-
- 1 - 1.solocellist
 - 2 - 2.solocellist
 - 3 - Gruppeleder
 - 4 - Alternerende Gruppeleder

SOLISTER, ENSEMBLER, KOR, ANDRE

Klaver

Entremont, Philippe
Haagenrud, Ole Christian
Hough, Stephen
Kempf, Freddy
Ortiz, Cristina
Osborne, Steven
Rotevatn, Jarle
Strelchenko, Julia

Fiolin

Coucheron, David
Frang Bjærke, Vilde
Hahn, Hilary
Lin, Cho-Liang
Lindal, Anna
Mandozzi, Melina
Siem, Charles
Znaider, Nikolaj
Övinge, Sara

Bratsj

Klava, Ilze
Nisbeth, Ellen
Power, Lawrence

Cello

Gerhard, Alban
Moser, Johannes

Mørk, Truls
Rugevica, Agnese

Fløyte

Bezaly, Sharon
Løken, Cecilie

Trompet

Helseth, Tine Thing

Andre

Njølstad, Håvard Salvesen, saxofon
Nygard, Mari Rui, waldhorn
Perrault, Bruno, Ondes Martenot
Nordstoga, Kåre, orgel
Møllerup, Johannes, sag
Møllerup, Anne-Marie, nesegrev
Hamre, Ole, konferansier, nattmøbel
Mezsaros, Zsolt, slagverk
Lien, Espen, bass
Nordgren, Ossie, vokal
Hellebø, Frode, vokal
Ådland, Kato, gitar
Brann Bataljonen
Veggeland, kristin, forteller
Hjelmeland, Bjarte, konferansier
Reitan, Henry, gitar
Jordal, Helge
Erdal, Hilde Sol, koreografi
Scherbakov, Evgenij, koreografi og regi

Sang

Andersen, Ditte, sopran
Andersen, Stig, tenor
Anger, Ain, bass
Bochareva, Elena, mezzosopran
Eaglen, Jane, sopran
Eikeland, Ingeborg, sopran
Freund Pia, sopran
Gabrielsen, Elise, sopran
Gould, Stephen, tenor
Grøvan, Ingrid, sopran
Henschel, Dietrich, Sprechstimme
Høisæter, Hege, mezzosopran
Johansson, Eva, sopran
Larmore, Jennifer, mezzosopran
Lie, Tom Erik, baryton
Miles, Alastair, bass
Milne, Lisa, sopran
Moberg, Elisabeth, sopran
Moen, Ann-Helen, sopran
Nava, Victoria, sopran
Nikitin, Evgeny, bass
Nisula, Päivi, sopran

Nordskog, Liv Elise, sopran
Paasikivi, Lilli, mezzosopran
Prégardien, Christoph, tenor
Semmingsen, Tuva, mezzosopran
Stabell, Carsten, bass
Staveland, Magnus, tenor
Stene, Randi, mezzosopran
Valenti, James, tenor
Kinunda, Irene
Wollertsen, Otto Fredrik

Kor og andre ensembler

Bergen Filharmoniske Kor
Griegakademiets Kor
KorVest
Den Nye Operas Kor
Swingle Singers
Danmarks Radios vokalensemble
Strykekvartett fra Bergen Unge
kammerorkester
Ung Symfoni
Danselinjen ved Langhaugen
videregående skole
Bergen kulturskoles talentklasse i
klassisk ballett
Blåsere fra Bergen kulturskole
Krohnengen og Paradis skolekorps
Kirkevoll, Midtun og Haukeland
skolekor
Bergen kulturskoles damekor
Damekoret Oktavia
Bjørgvin jentekor
Sangelever fra Bergen kulturskole
Elever fra visuelle kunsthøgskolen i
Bergen kulturskole
Klosteret barnehage
Fargespill

Dirigenter

Bergby, Ingar
Boye Hansen, Terje
Brönniman, Baldur
Buribayev, Alan
Eggen, Christian
Engeset, Bjarte
Entremont, Philippe
Frühbeck de Burgos, Rafael
Kitajenko, Dmitri
Kraemer, Nicholas
Litton, Andrew
López-Cobos, Jesus
Mena, Juan Jose
Renes, Lawrence
Ruud, Ole Kristian
Segerstam, Leif
Seim, Kjell

Szilvay, Peter S.
Torodd Wigum
Vengerov, Maxim

Stiftelsen Harmonien

Sjefdirigent Andrew Litton
Første gjestedirigent Juanjo Mena
Assistentdirigent Torodd Wigum

Styret

Anne Kverneland Bogsnes, styreleder
Svein Steen Thomassen
Aase Hedstrøm
Audun Hasti
Lubna Jaffery Fjell
Arne Storetvedt
Bodil Erdal
Dagfinn Rohde

Programkomité

Oddmund Økland, formann
Peter Kates
Walter Heim
Sten Cranner
Tarjei Flotve

Administrasjonen

Sten Cranner, administrerende direktør
Johan Nordahl Due, notarkivar
Astrid Eide, lønningskonsulent
Therese Eikevåg, kundekonsulent
Tarjei Flotve, produksjonssjef
Eirin Langhelle Furu,
regnskapssekretær
Rune Hole, podieinspisient
Linda Larsen,
Ole Tobias Lindeberg, produsent
Henning Målsnes, informasjonssjef
Vidar Olsen, orkesterregissør
Per Rye Ravnstad, podieinspisient
Nils Olaf Solberg, orkesterregissør
Gunnstein Stavang, orkestersjef
Ingeborg Steffensen, kontorleder
Snorre Svendsen
Bente S. Sælen, økonomisjef
Liv Hege Tveit, markedssjef
Edel Dahl, kantine

Harmoniens Venner

Lorentz Reitan

Konsertprogrammer

Hans H. Rowe

Revisjon

Ernst & Young, statsutorisert revisor
Eirik Moe

DnB NOR

Yvonne og Bjarne Rieber

Bergens Tidende

 SparebankenVest

Radisson
HOTELS & RESORT

 Braathens

GRIEG FOUNDATION

Høvel
TRYKKERI AS

Harmoniens Venner
Stiftelsen Musikselskabet
Harmoniens Fondsforvaltning

Bergen Filharmoniske Orkester
Stiftelsen Harmonien
Edvard Griegspl. 1
N - 5015 Bergen

Tlf. +47 55 21 61 00
Faks + 47 55 31 85 34
epost: post@harmonien.no
www.harmonien.no